

Табенська О.І.

кандидат економічних наук, старший викладач,
Вінницький національний аграрний університет

Tabenska Oksana

Vinnitsia National Agrarian University

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

FEATURES OF HOSPITALITY ACTIVITY IN THE CONDITIONS OF A PANDEMIC

У статті досліджено тенденції розвитку індустрії гостинності в Німеччині, заклади розміщення і харчування міста Котбус. Розглянуто заходи безпеки, які створені в готелі Lindner Congress Hotel Cottbus у зв'язку з пандемією COVID-19. У статті розглянуто діяльність закладів розміщення міста Вінниці, а також особливості розвитку сфери гостинності в умовах карантину. Досліджено стратегії розвитку туризму у Вінницькій області. Зазначено, що в об'єднанні зусиль влади, громадськості, бізнесу Вінниччина має можливість збільшити попит на туристичні продукти. Проаналізовано пропозиції рестораторів, франчайзерів України щодо зміни законодавства України, яке стосується діяльності підприємств в умовах пандемії COVID-19. Досліджено систему франчайзингу, що володіє переліком переваг для підприємців.

Ключові слова: готелі, ресторани, туристична сфера, пандемія COVID-19.

В статье исследованы тенденции развития индустрии гостеприимства в Германии, заведения размещения города Котбус. Рассмотрены меры безопасности, созданные в отеле Lindner Congress Hotel Cottbus в связи с пандемией COVID-19. В статье рассмотрена деятельность средств размещения города Винницы, особенности развития сферы гостеприимства в условиях карантина. Исследованы стратегии развития туризма в Винницкой области. Отмечено, что в объединении усилий власти, общественности, бизнеса область увеличит спрос на туристические продукты. Проанализированы предложения рестораторов, франчайзеров по изменению законодательства Украины относительно деятельности предприятий в условиях пандемии COVID-19. Исследована система франчайзинга, которая владеет перечнем преимуществ для предпринимателей.

Ключевые слова: гостиницы, рестораны, туристическая сфера, пандемия COVID-19.

The article examines the trends in the hospitality industry in Germany and catering establishments in Cottbus were analyzed. Identifies that a characteristic feature of the city of Cottbus and the region is the diversity of representatives of different industries. To improve the functioning of tourism, the practical experience of economic activity of integrated structures, which create favorable conditions for the development of production. The security measures created at the "Lindner Congress Hotel Cottbus" in connection with the COVID-19 pandemic are discussed. The biggest problems in world tourism have been due to the closure of borders between countries due to government recommendations to avoid mass events limit the intensity of movement between countries and the associated. The article considers the activities of accommodation establishments in the city of Vinnytsia, development of hospitality in quarantine. Strategies for tourism development in Vinnytsia region are studied. By uniting the efforts of the government, the public and business, Vinnytsia has the opportunity to achieve significant results and increase the demand for tourist products. The proposals of the employees of hotel and restaurant complexes of the city of Vinnytsia on the change of the legislation of Ukraine concerning the activity of enterprises in the conditions of the COVID -19 pandemic are analyzed. One of the effective ways out of the domestic hotel enterprises from the crisis is the consolidation, of their activities through integration. Research on the choice of directions and forms of integration of hotel enterprises the development of new models and indicators, to assess their effectiveness. Consequently, the modern tendencies of the hotel industry require further study. It is thanks to the cooperation of state authorities, scientific and research institutions, travel agencies, hotel and restaurant complexes, information and tourist centers, transport companies, and insurance companies increasing the competitiveness of enterprises and organizations and there is a synergistic effect.

Key words: hotels, tourism industry, hospitality industry, hotel industry, COVID-19 pandemic.

Постановка проблеми. На сучасному етапі відбулися кардинальні зміни у світовому господарстві. Трансформація провідних економік світу, втрата конкурентоспроможності найбільш прибуткових галузей. Негативні тенденції, падіння виробництва товарів і неспроможність вчасного та якісного надання послуг пов'язані з пандемією COVID-19.

Центральна та місцева влада формують тактичні та стратегічні рішення, які сприяють мінімізації ризиків, безпечному перебуванню місцевих мешканців та туристів у певних зонах карантинних обмежень.

Негативні обставини, які виникли, визначають обов'язковою умовою для тих громадян, які планують подорожі, проведення моніторингу епідеміологічної ситуації в регіоні.

Також необхідно досліджувати вимоги, які стосуються термінів та умов тестування, умов перетину кордонів і виконання заборон, які передбачені законодавством країн, де заплановані подорожі.

Аналіз досліджень і публікацій. Особливості сучасного стану туристичної індустрії та індустрії гостинності в Україні під час пандемії COVID-19 аналізують

К. Артюх, З. Шацька, наукове обґрунтування комплексу готельного бізнесу в умовах пандемії досліджують Л. Бовш, Л. Гопкало, І. Комарницький.

Факти про Німеччину знайшли відображення в актуалізованому виданні вчених-економістів М. Бішофа, Е. Шовістре, К. Кляйсе, Й. Вілле, Ф. Велтрінг у Програмі для України з розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку «U-LEAD з Європою», яка спільно фінансується Європейським Союзом та його країнами-членами Данією, Естонією, Німеччиною, Польщею та Швецією, розглядає регіональні полюси зростання, розуміння інструменту, аналіз передумов його успіху і виявлення принципів для можливості перенесення в український контекст.

Важливим для вивчення в Україні є досвід діяльності сфери гостинності у Німеччині, а саме у місті Котбус землі Бранденбург.

А. Безшукура аналізує методологічні підходи щодо вивчення впливу науково-технічного прогресу на інституціональну структуру міжнародного бізнесу, а О. Ногачевський розглядає франчайзинг в Україні: проблеми, переваги та перспективи його розвитку, особливо в умовах поширення пандемії COVID-19 у світі.

Варто зауважити, що, незважаючи на значні теоретичні дослідження зарубіжних та вітчизняних вчених-економістів, законодавче регулювання та контроль поширення пандемії COVID-19 у світі, практичний досвід різноманітних галузей світового господарства, цю проблему необхідно досліджувати і надалі.

Метою статті є дослідження розвитку сфери туризму в Німеччині та в Україні, ознайомлення з діяльністю закладів розміщення, а також пропозиціями рестораторів та франчайзерів щодо зміни законодавства України на період дії карантинних обмежень під час поширення у світі пандемії COVID-19.

Виклад основного матеріалу дослідження. Пандемія COVID-19 вплинула на всі сфери нашого життя, особливо на дозвілля та відпочинок. Через карантинні обмеження численні країни вважають за потрібне обмежити потік туристів. Однак, як зауважують працівники туристичної сфери, є позитивні моменти: через незначний попит ціни на деякі відомі напрямки суттєво трансформовані.

На новорічні свята вінничани особливо прагнуть подорожувати і переважно вибирають Єгипет. Також серед екзотичних напрямів цієї зими туристи мають змогу відвідати ОАЄ, Домініканську Республіку, Мексику, Мальдівську Республіку та Занзібар. У 2020 році вінничани також можуть відсвяткувати новорічні свята в горах Туреччини [1].

Співробітники туристичного оператора Join UP зауважують, що відпустка у 2020–2021 роках є досить раціональним рішенням. Експерти радять уважно перевірити країни, кордони яких відкриті, а також досконало вивчити умови в'їзду, заздалегідь все спланувати і вирушати в подорож. Подорожі – частина нашого життя, можливість пізнати світ, отримати новий досвід, знання, врешті-решт, отримати нові враження і відпочити.

Необхідно дотримуватися визначених правил гігієни і соціального дистанціювання [2].

З власного досвіду зазначимо, що Німеччина – це країна, в якій щоразу прагнемо відкривати для себе нові сторінки її історії, характер і традиції мешканців, неймовірний контраст сільської природи й активного життя великих міст. Німецькі землі пропонують для ознайомлення фортеці й середньовічні замки, величні монастирі й чудові церкви, вишукані палаци й високі вежі, неймовірні сади й парки. Кожне місто тут має своє неповторне обличчя, усюди вас чекає насичена екскурсійна програма, дегустація страв традиційної німецької кухні, відвідування унікальних музеїв і приємні прогулянки вузькими брукованими вуличками [3].

П'ять нових федеральних земель відіграють у туризмі важливу роль. Для багатьох регіонів на сході Німеччини після возз'єднання туризм став шансом знову ефективно удосконалити свою діяльність в економічному сенсі. Відомі ландшафти, такі як Шпрєвальд, традиційні міста культури Дрезден чи Ваймар або балтійські курорти на кшталт Бінца на острові Рюген приваблюють туристів з Німеччини та закордону. Байдуже, скільки вже побачено – є ще багато чого відкривати, переживати, святкувати й чому дивуватися в країні туризму Німеччині.

Німеччина є четвертою за розміром країною в Європейському Союзі після Франції, Іспанії та Швеції. Експерти вбачають у відродженні міст стабільне зростання та розвиток інновацій і прогнозують на 2030 рік значне збільшення кількості мешканців у великих містах, що матиме важливі наслідки для ринку житла, внутрішньоміської мобільності й сучасної інфраструктури. Міста мають велику привабливість і для туристів – саме Берлін володіє спеціальним магнетизмом, щороку зростає кількість його відвідувачів [4, с. 154–165].

Необхідно зазначити, що територія сучасного Бранденбургу ввійшла до радянської зони окупації, в якій було видано Демократичне положення про громадян 1946 року, яке поширювалося поряд із Бранденбургом на Померанію, Саксонію, Тюрінгію та Саксонію – Ангальт. Земля Бранденбург, наприклад, була розподілена на три округи: Котбус, Франкфурт-на-Одері та Потсдам.

Ці трансформаційні заходи вимагали появи нових економічних структур, нових способів мислення і вимог щодо навчання з боку усіх зацікавлених сторін колишньої системи, а також створення нових інститутів і нових структур економічної підтримки. Крім залучення інвесторів до загального процесу приватизації, акцент був зроблений на забезпеченні й зміцненні стабільності традиційних для НДР галузевих полюсів у різних частинах землі Бранденбург (Bestandssicherung). Це включало туризм і кіноіндустрію навколо Потсдама і Гафельланда, а також сприяння розвитку промисловості в середніх містах [5, с. 4–9].

Котбус – місто в східній частині Німеччини, розташоване на річці Шпрее і трьох залізничних лініях в 100 км від Берліна. Вважається культурним і політичним центром сербського населення в Нижній Лужиці.

Котбус – досить невелике місто, тому для нього характерний особливий ритм життя. Атмосфера тут відрізняється від атмосфери великих німецьких міст, навіть спілкуються місцеві жителі на особливому лужицько-силезькому діалекті.

Іншу історичну будівлю в південній частині міста займає готель Hotel Am Seegraben, його оточує гарний доглянутий сад. Готель сподобається тим, хто віддає перевагу відпочинку в стильній сучасній атмосфері, його номери декоровані у світлих тонах і укомплектовані суворими меблями із світлого дерева. Вишуканих ноток кімнатам надають килимове покриття і штори лавандового кольору, номери прикрашають ефектні сучасні картини і яскраве освітлення.

Необхідно зазначити, що у Котбусі є значна кількість привабливих дизайнерських готелів, у самому центрі міста знаходиться сучасний SORAT Hotel Cottbus. Він займається ефективним історичним будівництвом і пропонує на вибір туристам просто гарні номери з оформленням білого кольору.

Узагальнюють композицію аксесуари червоного кольору: дизайнерські килими та тканини, а також предмети меблів і підібрані в тонких композиціях живі квіти.

Розглянемо діяльність 4-зіркового готелю, який розташований в історичному центральному кварталі міста Котбус. Зручні та просторі номери готелю Lindner Congress Hotel Cottbus оснащені всіма сучасними засо-

Рис. 1. Заходи безпеки, які створені у готелі Lindner Congress Hotel Cottbus у зв'язку з пандемією COVID-19

Джерело: сформовано автором на основі [6]

бами безпеки (рис. 1). У ресторані Primo в готелі пропонують фірмові страви регіональної, а також інтернаціональної кухні [6].

Але необхідно зазначити, що 2019–2020 роки, початок 2021 року кардинально змінили тривалість, напрямки подорожей і уподобання туристів. Найбільших проблем світовий туризм зазнав внаслідок закриття кордонів між країнами у зв'язку із рекомендаціями урядів щодо уникнення масових заходів, обмеження інтенсивності пересування між країнами та пов'язаного із цим зниження попиту на авіаперельоти та неможливості здійснення туристичної діяльності внаслідок комплексної боротьби з пандемією COVID-19 і запровадження карантину.

У Німеччині рекомендується відмовитися від подорожей всередині країни і від одноденних туристичних маршрутів за межі регіону. Проте остаточне рішення федеральний уряд залишив за регіональною владою. Кафе і ресторани, а також готелі для туристів знову не працюють, а саме з 2 листопада 2020 року. У країні діє жорсткий локдаун – не працюють школи, дитячі садки, магазини, підприємства побутового обслуговування, театри, музеї, ресторани, тимчасово обмежені соціальні контакти [7].

Якість медичного обслуговування і реабілітації приваблює до Німеччини численних гостей. При цьому мандрівники усе частіше звертають увагу не лише на власний комфорт, але й на збереження довкілля. У Німеччині зростає попит на екологічний туризм і стабільні подорожі. Екогосподи пропонують відпочивальникам кімнати, існують 104 природні парки та 17 біосферних резерватів, у яких забезпечується сталий розвиток і багатство біологічних видів.

Щоб кожна людина могла вільно пересуватися туристичною Німеччиною, існують численні громадські ініціативи, спрямовані на те, щоб безперешкодно подорожували також країною і люди з обмеженими можливостями [4, с. 154–165].

Необхідно також проаналізувати проблеми, які виникли в туристичній сфері України у зв'язку з пандемією COVID-19. Серед 150 рестораторів і франчайзерів України провели опитування, як допомогти галузі ефективно функціонувати в кризових умовах.

Пропозиції рестораторів і франчайзерів України щодо змін законодавства України у зв'язку з пандемією COVID 19 відображені на рис. 2.

Система франчайзингу володіє цілим переліком переваг, які дозволяють ефективніше організувати господарську діяльність із меншими затратами, що підвищує конкурентоспроможність вітчизняної економіки. Франчайзинг спрямований на одержання нових продуктів, технологій і послуг; виробництва, маркетингу й управління; перехід до нових організаційних структур; застосування нових видів ресурсів і нових підходів до використання традиційних ресурсів. Мережі – реальний феномен сьогодення, їх види постійно розвиваються та набувають все нових характеристик [9, с. 70–72].

Позитивним є те, що у випадку з франчайзингом підприємець може самостійно обирати напрям діяль-

ності, кількість франшиз тощо і таким чином диверсифікувати ризики від франчайзингової діяльності для того, щоб за будь-якої кризи створити сталу прибутковість. Франчайзинг має низку переваг, які дозволяють знизити операційні витрати та підвищити ефективність виробничої діяльності, що особливо важливо для України в сучасних умовах.

За фіксовану плату франчайзі отримує кваліфіковану допомогу, яка за інших умов є для нього занадто дорогою. За таких умов ведення бізнесу франчайзер наймає менше адміністративного персоналу, що зменшує його витрати на заробітну плату, тоді як прибутковість зростає, адже франчайзі мають більший стимул досягнення кращих результатів, ніж найманий працівник [10, с. 22–25].

Необхідно зазначити, що, незважаючи на ризики, викликані пандемією COVID-19, підприємці готельно-ресторанної сфери Вінниці об'єдналися у 2020 році і заснували асоціацію гостинності «ХлібСіль».

За підтримки спілки «Стіна» та проекту «ПРОМІС» для учасників новоствореної організації провели 6-модульне навчання, розробили проект місії та візії спілки, окреслили ключові моменти політики членства. Об'єднуючи зусилля та встановлюючи нові умови партнерства, учасники асоціації працюватимуть над збільшенням кількості туристів на Вінниччину, зокрема через розвиток культури харчування й гастротуризму.

Вінницький стандарт гостинності насправді є універсальним, і його має змогу застосовувати будь-який підприємець чи працівник галузі, хто так чи інакше взаємодіє з гостями: розповідає, презентує, пригощає, розміщує, організовує, надає приміщення. Стандарт може бути впроваджений у роботу як індустрії подій, так і туристичних компаній. І саме зазначений механізм дає змогу створювати додану вартість – він стосується не лише готельно-ресторанного бізнесу. Надалі спільно з асоціацією гостинності «ХлібСіль» і спілкою «Стіна» буде розвиватися взаємодія ключових суб'єктів туристичного ринку й допомога їм у перехресних продажах і промоції, формуванні спільних продуктів [11].

За словами директора департаменту маркетингу міста та туризму міської ради О.М. Вешелені, 2020 рік зумів згуртувати туристичну спільноту Вінниці через діяльність Туристичної ради при міському голові, відбулося затвердження Стратегії розвитку туризму до 2030 року та створення галузевої асоціації гостинності «ХлібСіль».

Саме в об'єднанні зусиль влади, громадськості й бізнесу Вінниці може досягти помітних результатів і збільшити попит на свої туристичні продукти вже в новому сезоні. Для забезпечення цього процесу затверджено та передбачено фінансування Програми розвитку туризму на 2021–2023 роки з метою відновлення докарантинних показників [12].

Висновки з проведеного дослідження. У статті розглянуто тенденції розвитку індустрії гостинності в Німеччині. Проаналізовано заклади розміщення та харчування міста Котбус землі Бранденбург.

Рис. 2. Пропозиції рестораторів і франчайзерів щодо змін законодавства України у зв'язку з пандемією COVID-19

Джерело: сформовано автором на основі [8]

Проаналізовано діяльність 4-зіркового готелю Lindner Congress Hotel Cott-bus, який розташований в історичному центральному кварталі міста Котбус. Зручні та просторі номери готелю Lindner Congress Hotel Cottbus забезпечені заходами боротьби з пандемією COVID-19.

У статті розглянуто діяльність закладів розміщення та харчування міста Вінниці, а також особливості розвитку сфери гостинності в умовах карантину. Дослі-

джено стратегії розвитку туризму у Вінницькій області. В об'єднанні зусиль влади, громадськості, бізнесу Вінниця має можливість досягти помітних результатів і збільшити попит на туристичні продукти.

Проаналізовано пропозиції рестораторів та франчайзерів щодо зміни законодавства України, яке стосується діяльності підприємств в умовах пандемії COVID-19.

Список літератури:

1. Артюх К. Перезавантаження подорожей: відкриваємо світ за новими правилами. URL: <https://www.unian.ua/tourism/lifehacking/turizm-i-koronavirus-pravila-podorozhi-v-2020-goci-11135384.html> (дата звернення: 9.01.2021).

2. Сташко А. Туризм в умовах пандемії: які країни обирають мешканці Вінниці для відпочинку на зимові свята URL: <https://misto-nadbugom.com.ua/article/turizm-v-umovah-pandemiji-yaki-krajini-obirayut-mesh-kanci-vinnici-dlya-vidpochinku-na-zimovi-svyata> (дата звернення: 9.01.2021).

3. Танасійчук О. Туристична Німеччина чекає українців. *Укрінформ. Мультимедійна платформа іномовлення України*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/2247361-turisticna-nimeccina-cekae-na-ukrainciv.html> (дата звернення: 22.11.2020)
4. Бішоф М., Шовістре Е., Кляйс К., Вілле Й. Стиль життя. Сталий туризм. *Факти про Німеччину : актуалізоване видання*. Франкфурт-на-Майні, Берлін : Fazit Communication GmbH, 2018. 180 с. URL: <https://www.tatsachen-ueber-deutschland.de/uk/kategoriyi/styl-zhyttya/stalyy-turyzm> (дата звернення: 22.11.2020).
5. Велтрінг Ф. Регіональні полюси зростання. Розуміння інструменту, аналіз передумов його успіху і виявлення принципів для можливості перенесення в український контекст. Київ : Мезопартнетр, 2019. 24 с. URL: http://ck-oda.gov.ua/docs/2019/30052019_2.pdf (дата звернення: 15.01.2020).
6. Готелі та ресторани Котбуса. URL: <https://www.agoda.com/uk-ua/altstadthotel-am-theater/hotel/cottbus-de.html?cid=-218> (дата звернення: 5.01.2021).
7. Пандемія коронавіруса: как живет Германия. URL: <https://www.dw.com/ru/пандемия-коронавируса-как-живет-Германия/a-52744775> (дата звернення: 05.01.2021).
8. Як готельно-ресторанному бізнесу вижити на карантині – під-сумки зустрічі з депутатами “Голосу”. URL: <https://golosmin.org/news/yak-gotelno-restorannomu-biznesu-vizhiti-na-karantini-pidsumki-zust-richi-z-deputatami-golosu> (дата звернення: 5.01.2021).
9. Безшкура А.Ю. Методологічні підходи щодо вивчення впливу НТП на інституціональну структуру міжнародного бізнесу. *Економіка та держава*. 2010. № 8. С. 70–72.
10. Ногачевський О. Франчайзинг в Україні: проблеми та перспективи. *Економіст*. 2010. № 3. С. 22–25.
11. Вінниця першою в Україні запроваджує міський стандарт гостинності. URL: <http://pleddg.org.ua/ua/2020/vinnicya-pershoyu-v-ukraini-zaprovadzhuie> (дата звернення: 9.01.2021).
12. Туристичний потік до Вінниці під час карантину впав більш ніж наполовину. URL: <https://www.vmr.gov.ua/Lists/CityNews/ShowNews.aspx?ID=7635> (дата звернення: 9.01.2021).

References:

1. Artiukh K. (2020) Perezavantazhennia podorozhei: vidkryvaemo svit za novymy pravylamy [Travel reboot: we open the world according to new rules]. Available at: <https://www.unian.ua/tourism/lifehacking/turizm-i-koronavirus-pravila-podorozhi-v2020-roci-11135384.html> (accessed 09 January 2021).
2. Stashko A. (2020) Turyzm v umovakh pandemii: yaki krainy obyraiut meshkantsi Vinnytsi dlia vidpochynku na zimovi sviata [Tourism in a pandemic: which countries are chosen by the residents of Vinnytsia for winter holidays]. Available at: <https://misto-nadbugom.com.ua/article/turizm-v-umovah-pandemiji-yaki-krajini-obirayut-mesh-kanci-vinnici-dlya-vidpochynku-na-zimovi-svyata> (accessed 09 January 2021).
3. Tanasiichuk O. (2020) Turystychna Nimechchyna chekaie ukraintsiv [Tourist Germany is waiting for Ukrainians]. Available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/2247361-turisticna-nimeccina-cekae-na-ukrainciv.html> (accessed 22 November 2020).
4. Bishof M., Shovistre E., Kliais K., Ville Y. (2018) *Styl zhyttia. Stalyi turyzm. Fakty pro Nimechchynu* [Facts about Germany]. Frankfurt-na-Maini, Berlin: Fazit Communication GmbH. 180 p. Available at: <https://www.tatsachen-ueber-deutschland.de/kategoriyi/ua/styl-zhyttya/stalyy-turyzmStylzhyttia> (accessed 22 November 2020).
5. Veltrinh F. (2019) Rehionalni poliusy zrostannia. Rozuminnia instrumentu, analiz peredumov yoho uspihku i vyavlennia pryntsyviv dlia mozhlyvosti perenesennia v ukrainskyi kontekst [Regional growth poles. Understanding the tool, analyzing the prerequisites for its success and identifying principles for the possibility of transfer to the Ukrainian context]. Kyiv: Mezopartner, 2019. 24 p. Available at: http://ck-oda.gov.ua/docs/2019/30052019_2.pdf (accessed 15 January 2020). (in Ukrainian)
6. Hoteli ta restorany Kotbusa [Hotels and restaurants of Cottbus]. Available at: <https://www.agoda.com/uk-ua/altstadthotel-am-theater/hotel/cottbus-de.html?cid=-218> (accessed 15 January 2020).
7. Pandemiyia koronavyrusa: kak zhyvet Hermanyia [The coronavirus pandemic: how Germany lives]. Available at: <https://www.dw.com/ru/pandemiyia-koronavyrusa-kakzhyvet-Hermanyia/a-5274477> (accessed 05 January 2021).
8. Iak hotelno-restorannomu biznesu vyzyty na karantyni – pidsumky zustrichi z deputatamy “Holosu”. [How to survive in the hotel and restaurant business in quarantine – the results of a meeting with deputies of the “Voice“]. Available at: <https://golosmin.org/news/yak-gotelno-restorannomu-biznesu-vizhiti-na-karantini-pidsumki-zust-richi-z-deputatami-golo-su> (accessed 05 January 2021).
9. Bezshkura A.Iu. (2010) Metodolohichni pidkhody shchodo vplyvu NTP na instytutsionalnu strukturu mizhnarodnoho biznesu. [Methodological approaches to studying the impact of STP on the institutional structure of international business]. *Економіка та держава*, no. 8, pp. 70–72.
10. Nohachevskyi O. (2010) Franchaizynh v Ukraini: problemy ta perspektyvy [Franchising in Ukraine: problems and prospects]. *Економіст*, no. 3, pp. 22–25.
11. Vinnytsia pershoiu v Ukraini zaprovadzhuie miskiy standart hostynnosti. [Vinnytsia is the first in Ukraine to introduce a city standard of hospitality]. Available at: <http://pleddg.org.ua/ua/2020/vinnicya-pershoyu-v-ukraini-zaprovadzhuie> (accessed 09 January 2021).
12. Turystychnyi potik do Vinnytsi pid chas karantynu vpav bilsh nizh napolovynu [The tourist flow to Vinnytsia during the quarantine fell by more than half]. Available at: <https://www.vmr.gov.ua/Lists/CityNews/ShowNews.aspx?ID=7635> (accessed 9 January 2021).